

Σύγκρουση καθηκόντων

Του Μπάμπη Σαββάκη

Οι αλλαγές στο σύστημα διακυβέρνησης των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ που περιέχονται στο προσχέδιο νόμου είναι σημαντικές και απαραίτητες. Σημαντικές γιατί υιοθετείται ένα σύστημα που έχει δοκιμαστεί με επιτυχία στα περισσότερα πανεπιστήμια του κόσμου. Απαραίτητες γιατί το σύστημα αυτό μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τον περιορισμό των θλιβερών φαινομένων συναλλαγής που χαρακτηρίζουν τη λειτουργία των ΑΕΙ μας σήμερα.

Γιατί; Με το ισχύον σύστημα, όλα τα μονοπρόσωπα όργανα ακαδημαϊκής διοίκησης (πρύτανης, κοσμήτορες σχολών, πρόεδροι τμημάτων) εκλέγονται από τη «βάση»: τους καθηγητές, τους φοιτητές και τους διοικητικούς υπαλλήλους. Πρόκειται για ένα δημοκρατικό σύστημα, το οποίο όμως πάσχει σοβαρά. Πώς μπορεί π.χ. να εκτελέσει ο πρύτανης ή ο κοσμήτορας ένα από τα σημαντικότερα του καθήκοντα, δηλαδή τον ακαδημαϊκό έλεγχο των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, όταν έχει δεδηλωμένους «υποστηρικτές» και «αντιπάλους» και η τυχόν επανεκλογή του εξαρτάται από την ψήφο των ελεγχομένων; Η σύγκρουση καθηκόντων σε ένα τέτοιο σύστημα είναι προφανής και αποτρέπει μια από τις σημαντικότερες αιτίες της κακοδαιμονίας των πανεπιστημίων μας. «Ο κ. Τάδε έχει γραμμάρια να εξοφλήσει...» είναι η επωδός που συχνά ακούγεται στην κριτική που ασκείται - δίκαιη ή άδικη - για πράξεις ή παραλείψεις των εκλεγμένων ακαδημαϊκών μας ηγετών.

Με το νέο σύστημα δημιουργείται ένα Συμβούλιο με εποπτικό ρόλο, το οποίο αποτελείται από 7 εκλεγμένους καθηγητές, έναν εκλεγμένο φοιτητή και 7 εξωτερικά μέλη που επιλέγονται από τα 8 εσωτερικά μέλη. Το Συμβούλιο επιλέγει τον πρύτανη και τους κοσμήτορες (με τη Σύγκλητο να έχει δικαίωμα βέτο), εποπτεύει το έργο τους και μπορεί να τους παύσει. Η πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων δεν μηδενίζεται έτσι βέβαια - αυτό ποτέ δεν είναι δυνατό - περιορίζεται όμως δραστικά. Γι' αυτόν τον λόγο και μόνο, καλό θα είναι να στηρίξουν την αλλαγή αυτή όσοι ενδιαφέρονται για ένα καλύτερο πανεπιστήμιο.

Ο Μπάμπης Σαββάκης είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και επιστημονικός διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου «Αλέξανδρος Φλέμινγκ»